

BERGOTTENNA.
 Administrația și Tipografia.
 Brașov, piața mare nr. 30
 Seriozitate în publicarea
 și în primirea. Manuscrisurile
 nu se restituie.
 PREȚUL se primește în
 AVANȚ în Brașov și în
 celelalte orașe anuale:
 În Viena: S. Debes Nachf.
 Max. Aug. Schöfer & Emanuel Lechner.
 Eduard Schöfer. Rudolf Kossel.
 A. Popelka Nachf. Anton Popelka.
 În Budapesta: A. V. Gschlögl.
 Ekstein. Berent. În Ham-
 burg: Baroli & Usmann.
 PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
 ctă garmond pe o coloană 6 or.
 — Publicări mai dese după
 tariful și învoială.
 RECLAME pe pagină a B. a o
 săptămână 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXXIII.

„GAZETA” ieșe în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prezintă la toate ofi-
 cialele poștale din țară și din
 afară și la d-ii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 Administrația, Piața mare
 Terenul nr. 80, etajul
 I. Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 194.

Brașov, Vineri 1 (14) Septembrie.

1900.

Rebotezarea comunelor noastre.

Numai de curând am fost anunțat, că comisiunea pentru maghiarisarea numelor de comune și altor localități, care se numește în limba oficială „comisiunea albumului comunelor țării”, și-a început activitatea prin a decide, ca numele oficial al orașului nostru să fie „Brassó” și că în fața acestei deciziuni reprezentanța noastră comunală și a exprimat dorința, ca numele oficial al orașului să rămână cel din vechime, „Kronstadt”.

Hotărârea reprezentanței comunei noastre Brașov a produs firește mult sârge rău la șovinistii ungueri și deja s'a vârsat multă cernelă din partea acestora, ca să dovedească negru pe alb, că hotărârea comisiunii maghiarisătoare, era nu aceea a reprezentanței Brașovului, este fundată. Ba mai mult, unul din diarele guvernamentale, „P. Hirap”, merge până a afirma, că „numai perfidia și renitența săsescă a îndemnat pe Sașii brașoveni, de a lua faimă hotărâre, nu însă interpretarea sinceră a cuvintelor legii. Căci deși în lege nu se amintesc, Sașii știu foarte bine, că noua stabilire a numelor localităților are să fie împreună tot-odată cu o maghiarisare a acestor nume”....

E vorba aici de art. de lege IV din 1898 „asupra numelor comunelor și altor localități”. În această lege se stabilește la §. 1, că fiă-care comună poate avea numai un singur nume oficial și că stabilirea acestui nume se ține de cercul de activitate al ministrului de interne. Tot-odată însă legea dispune, că „ministrul de interne exercită acest drept ascultând părerea comunelor și a adunării generale municipale între limitele §-lui 1 și a intereselor generale ale țării, luând în considerare cât se poate mai mult dorința comunelor interesate”.

Va să dică însăși legea obligă chiar pe ministru să asculte părerea

comunelor și a reprezentanțelor lor și să țină seamă de dorința acestora. Póte să-și inchipuască omul cât de departe merge nerușinarea șovinistă când numește perfidii pe aceia, cari se folosesc de un drept, ce li-l dă legea, a căreia respectare se impune tot-odată ministrului de interne, avându-l, că pe cât numai este posibil să țină seamă de dorința celor interesați.

Dér adevărul este, că legea din cestiune n'a avut și n'are altă tendință, decât de a maghiarisa și că dispozițiunea, ce pare întru cât-va liberală și echitabilă, n'a avut, decât scopul, de a amăgi lumea, că nu s'ar trata de o maghiarisare forțată.

Dorința, ce o vor face cunoscută comunele române și săsesci ministrului unguresc de interne, apare în împrejurările de față mai mult ca o invitație deghisată, ca ministrul să decidă tocmai contrarul de ce este dorința lor.

Cu toate acestea și cu toate că toți din toate părțile știu prea bine la ce ne putem aștepta dela „binevoitoarea considerare” a ministerului maghiarisării numelor, trebuie să ne facem datoria cu toții. Și de-oare-ce tocmai acum se adresează întrebările către comune pentru opinare, să stăm neclintii în comunele noastre pe lângă numele lor străvechi românesce și să pretindem, ca acesta se fiă și să rămână numele lor comunal.

Pretutindenii, unde Românii sunt în majoritate, să cêră și să hotărască tot așa, cum a hotărât de pildă majoritatea săsescă a reprezentanței din Brașov, ca numele oficial al comunei să fiă acela, care a trăit și trăește în limba poporului.

Acésta este o datorie națională, pe care nu este permis nimănui a-o trece cu vederea. De când bântue șovinismul maghiar de aici celor mai multe comune alenostre, li-s'a impus nume unguresce, și scim, că succesiv s'au impus sigile comunale maghiare. Cu toate acestea Românii să pretindă

pretutindenii recunoșcerea numelui original și adevărat al comunelor, ca nume oficiale. Așa cere adevărul, așa dreptatea și echitatea, așa și onórea noastră națională.

Urcarea cheltuelilor militare.
 „Post” din Berlin vorbind despre urcarea cheltuelilor militare austro-ungare dice: Dela începutul acțiunii chineze de repețite ori s'a ivit întrebarea, ca monarhia austro-ungară să ia și ea parte în acțiune și întru cât acesta ar urca cheltuelile militare? Despre audiența, ce au avut o miniștri *Krieghammer* și *Goluhowski* la monarhul se dice, că a avut de scop între altele, de a discuta cheltuelile militare. „Post” este informat, că s'au plănuț mai multe reforme în armată, cari vor necesita urcarea bugetului.

Conflictul României cu Bulgaria.

Dela un călător, care a traversat cu vaporul Dunărea de jos primirăm ađi o interesantă comunicare privitor la mișcarea de înarmare la granița Bulgariei. Etă ce ne scrie, între altele, amicul nostru:

Bulgarii sunt în mare fierbere și se frământă grozav diuna și nóptea, ridicând șanturi și diguri de pământ pe înălțimile orașelor lor dunărene. Se poartă obraznic cu ai noștri, cari încercă să trecă la ei, fiă chiar și cu pașpóte în totă regula.

Nisce vaporé rusesei au descărcat la Ruscuc și Sistov 9 tunuri mici, pușci și munițiuni, despre ceea ce s'au convins cu ochii doi din funcționarii români.

La noi nu se fac pregătiri, dér a trecut în Dobrogea un regiment de geniu. Nimeni nu crede în război, dér fiind Bulgariei așa de provocatori, tot vor trebui să se facă ceva pregătiri și din partea românesce mai ales la granița Dobrogei, pentru ori-ce cas, — căci cu nebunii nu scii ce să póte întâmpla.

Agentul român diplomatic din Sofia, în urma instrucțiunilor date de d-l ministru al afacerilor străine, înainte de a pleca în concediú, a răspuns la două note ale guvernului bulgar.

Cu privire la reclamațiunea guvernului princiar, care a fost de sigur indus în

eróre de cine scie ce espulsat interesat ori de vre-un agent inferior, că un espulsat bulgar ar fi fost torturat de poliția română, d-l Mișu a răspuns, că guvernul regal oferă a da celui espulsat un pașaport special pentru ca să se facă o anchetă serioasă și contradictorie cu densusul. Guvernul român doresce ca adevărul să se constate în așa condițiuni, încât nimeni să nu-și mai permită vre-o indoială asupra lui.

În cestiunea trecerii din România în Bulgaria, actuala situațiune fiind dăunătoare pentru ambele State, se crede, că în urma instrucțiunilor date, se va puté stabili încurcând o înțelegere.

Agenția diplomatică a Bulgariei în București comunică diarelor române, că scirea după care viața d-lui Mișu, agent diplomatic al României la Sofia, ar fi în pericol și că n'ar îndrăzni să iasă în stradă, nu este esactă. Agenția diplomatică bulgară afirmă, că din contră d-l Mișu se bucură de o perfectă siguranță și că face primblări, nu numai în orașul Sofia, dér și prin împrejurimi.

„Politische Correspondenz” dela Viena află din Constantinopol, că se desminte acolo, din sorginte română competentă, scirea diarului „*Ikdam*”, după care Sultanul din intervenirea Regelui Carol, ar fi dat guvernului bulgar ordin să aplaneze amical conflictul româno-bulgar. Regele Carol n'a intervenit direct pe lângă Sultan. Cestiunea a fost tratată de ministrul României la Constantinopol întâiu și de d-l Marghioloman, ministrul afacerilor străine al României, apoi cu înalții demnitari otomani. S'a expus acestora, că Turcia și România, având ambele un interes egal în aplanarea conflictului, o acțiune paralelă a ambelor state era indicată. Turcia a promis să facă demersurile necesare.

Este de-asemena neesact, contrar afirmării aceluiași diar, că d-l Marghioloman a avut, la Constantinopol, o întrevedere cu d-l Ivancioff. Afară de acésta, Pórta n'a făcut nici o comunicare agentului Bulgariei în privința conflictului.

FOULETONUL „GAZ. TRANS.”.

Antropomorfism și antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

Ca *atropomorfisme parțiale* obvin în limba română următoarele:

Capul (lat. caput). Capul ca partea cea mai alésă și mai extremă a corpului omenesc are următoarele semnificațiuni metafactice:

1) Cap în sens de *conducător*, sinonim cu *căpetenie* d. e. *capul* oștirii (comandantul suprem), *capul* unei țări (domnitorul) etc.

2) cap în sens de *om ales*, cu *vađă*, sinonim cu *fruntaș* d. e. N. Costin Let. I, 355: dice de acest Turc, că era *cap mare* la Turci. Fiind vorba de obiecte, cap se întrebuintează în sens de *lucru principal*, esență, id, quod *caput* est, precum dice Cicero, Att, 1, 17, 4, ca d. e. *capul* lucrului

(punctul principal). Să se compare sinonimele: lucru de *căpetenie*, lucru de *frunte*, precum și expresiunile corespunđătoare la Nemți și la Unguri: *Haupt-sache* și *fő dolog*. Tot la obiecte cap mai indică și locul de frunte, ca d. e. în *capul* mesii în opozițiune cu *códa* mesii. Tot astfel se dice în capul oștirii, în capul regimentului etc.

3) cap în sens de *autor*, inițiator, principiuitor, ca d. e. *capii* răscoalei¹⁾. Cap se întrebuintează chiar și în sens de *causă*, motiv, ca d. e. Ureche, Let. I, 155: ca să-i zădărnicescă și să afle *cap* de price (casus belli), să începă zarvă.

4) cap sinonim cu *capăt*, *căpătăiú*, exprimând *extremitatea* unui obiect, atât începutul cât și sfirșitul fără deosebire, ca d. e. *capul* podului, compară lat. *caput* pontis, Plancus ap. Cic. Fim. 10, 18 fin, indicând ambele extremități ale podului; séu *capul* satului, înțelegându-se atât intrarea cât și

¹⁾ Să se compare pentru toate 3 accepțiunile în limba latină expresiunile: *Capita nominis* Latini Liv. 1, 52 (conducătorii, fruntașii Latinilor) și *capita coniurationis*, Liv. 9, 26 (capii conjurațiilor).

esirea din sat; *capul* poenii; *capul* pădurii; compară lat. *caput* silvae, Seneca, Troad. 117. Tot aici aparține și expresiunea: ca *cap* de țără, adecă un colț de țără. Să se compare și expresiunea: din *cap* în *cap* un sensul: dela început până la sfirșit.

5) În special cap indică:

a) *începutul* vre-unui obiect, ca d. e. Ureche, Let. I, 129: Am aflat *cap* și începutură moșilor, de unde au isvorit în țără. Comp. și expresiunile: în *cap* de primăvară, în *cap* de an, în *cap* de nópte etc.

b) *partea de jos* a obiectului, ca d. e. în *capul* scării. Tot aici aparține și expresiunea: a sta în *capul* óselor (a sta drept, în picioare).

c) *finea* vre-unui lucru, ca d. e. în frazele: am ajuns în *cap* séu a face ceva până 'n *cap*. Se dice și *capul* vécului în loc de *códa* vécului (fin de sícle), ca d. e. în versul:

Când e *capul* vécului, sfirșitul pământului.
 Teod. Poes. pop. 23.

6) Cap indică *extremitatea* cea mai

înaltă a obiectului séu peste tot formațiuni, cari au asemănare cu capul omenesc. Așa d. e. *capul* cuiului séu:

Buba *cap* nu face
 Până nu se cóce.

Anton Pan, Pov. Vor. 1880, I, 70.

Cap se mai numește și *spetéza* transversală de de-asupra la smeul copiilor. Să se compare în limba lat. *caput* pinus (creștetul bradului), Poeta ap. Quint. Inst. 9, 4, 90.

7) Cap se întrebuintează și în sens de *paragraf* séu *articol*, d. e. „*cap* de pravilă” (paragraf de lege) la Văcărescu Ist. imp. ot. Tes. II 251, séu „*cap* de pace” (articol de pace) la Miron Costin Let. I, 251: capetele de pace au fost acestea. — În special în cap se usiteză în sens de *capitol* indicând pasagele principale din diferitele scrieri.

(Va urma.)

NICOLAE SULICĂ.

Se asigură în cercurile tribunalului Ilfov, că ordonanța de urmărire asupra asasinatului lui Mihăileanu și a complotului bulgar este aproape gata și va fi semnată și dată pe ziua de Sâmbătă. Pe măsura ce d-l Florescu lucră la ordonanță ea este tradusă și în limba franceză. Procesul asasinilor se crede, că se va putea judeca între 15—20 Septembrie st. v.

*

Duminecă s'au ținut meetinguri de protestare în contra asasinatului lui Mihăileanu în Tulcea, Câmpu-lung, Brăila și Galați.

Dela adunarea „Asociațiunei“.

Discursul de deschidere al președintelui I. M. Moldovan.

Onorată adunare generală!

Înainte de toate mă simțesc dator a împărtăși salutare frățescă Românilor din acest ținut și a-le mulțumi: pentru-că însușești de scopurile, ce urmărim, ne-au adus în regiunea acosta, pe cât de frumoasă, pe atât de însemnată în istoria națiunii noastre.

Pentru-că, ce Român va pune piciorul său pe pământul sacru al acestui ținut, fără să-și aducă aminte, că străbunii noștri, când au purtat peste Dunăre aculele lor victorioase, pe aici au făcut primele curceri. De pe aici au trecut munții, ael zid de apărare, cea grandioasă cetate, ce făcea să crească virtutea sâlbatică a dușmanilor, de cari pe atunci tremurau toate popoarele din jur. Pe aici, chiar și în loc, se află deosebite monumente din epoca descălecării și a înrădăcinării neamului nostru în această țară așa depărtată de sînul călduros al mamei noastre, — er în apropiere se află unul grandios, pe care în 18 seculi nu l'au putut învinge și dărâma nici valurile Dunării, nici tempestățile aerului, și chiar nici răutatea omenescă, ce întru turburarea sa sfarmă și outropesce mai cumplit decât puterile naturii brute.

Deci, fie salutați cu iubire și mulțumire frații din acest ținut, cari invitându-ne în mijlocul lor, ne deteră ocaziune de a-ne reimprespeta suvenirii atât de dulci și a ne încălzi prin focul sacru al lor!

Onorată adunare generală!

Este frumos și mare scopul, ce urmăresce societatea noastră: pentru-că ea tinde a deștepta și a desvolta în poporul nostru iubirea de neam, iubirea de limbă și cultura noastră, — este a face, ca toți fiii națiunii noastre, așezați în regiunile răsăritene ale Ungariei — fără nici o căutare la numirile locale de Hăteganii, Ardelenii, Maramureșeni, Ungureni, Bănățeni, — bucurându-se recunoscă domnia legăturii comune, care o formeză limba noastră dulce și datinile erezite dela străbunii, — este a face, ca toți fiii neamului nostru să împreune forțele lor cele mai bune, spre a cultiva întru sine înșiși și întru toți ai noștri aceste odore prețioase și spre a-le apăra ca lumina ochiului.

Nisuiind a implini această misiune, „Asociațiunea“ noastră, spre sărbătura adunării sale generale, descăleacă acum într'o regiune, acum într'alta; poartă lumina sa mică în acest secol al luminilor mari, pentru-ca oel puțin din apropiere să pôtă fi vădută și apreciată de cei interesați de-a dreptul în cauză, și acestora să le deie impuls de a lucra pentru realizarea scopului dorit. Poartă o lumină mică, ce vădându-o cei-ce stau afară de cercurile strînse ale noastre, pe cari însă una din legăturile de ordine mai înaltă așa de strînse îi împreună cu noi, să cunoscă și scopul nostru aflător în armonie deplină cu binele comun, și puritatea mijloacelor de cari ne folosim.

Prin activitatea stăruitoare, onorată adunare generală, în acești aproape 40 de ani am ajuns acolo, că puține colțuri locuite de Români se află în largul Ungariei, de cari nu s'a apropiat această instituțiune binefăcătoare a noastră — și mai puține încă — pute-re-am dice unul, fără cât de retras, — în care să nu se simtă rodu-rile mișcării produse de ea.

Bărbați însușești pentru înaintarea culturii noastre, cu zel vrednic de totă lauda au îmbrățișat această cauză sfântă a poporului român. Și etă, acum vedem înființate la 50 despărțiminte, cari ca tot atâtea arterii duc și multiplică mișcarea noastră culturală. Este de dorit însă, că centre de aceste să fie înțecit mai multe, pentru-ca ele să fie mai accesibile și aflându-se în apropiere să pôtă desvolta activitate mai frumoasă. Chiar pentru aceea, stăruința noastră trebuie să fie îndreptată spre formarea lor, pe unde lipsesc, și înmulțirea lor pe unde s'au format deja, până vom ajunge acolo, ca organismul nostru să se întindă și să se ramifice și prin cele mai ascunse și mai depărtate cătune locuite de Români, și pe tot locul să opereze lățirea culturii noastre naționale. Numai așa vom fi în stare a susține și apăra ceea-ce ne este atât de scump: individualitatea noastră națională.

Ca mijloc foarte folositor au despărțimintele noastre, între altele multe, *bibliotecile ambulante*, spre a căror recomandare nu putem avea cuvinte de ajuns. Prin ele se subministră poporului lectură sănătoasă, morală și scutită de veninul principiilor, ce tind a surpa bazele societății civile și ale religiunii. Este mare puterea acestor bibliotecii, pentru-că prin ele poporul nostru, gratuit său pe un preț bagatel, devine în pozițiune de a gusta lectură variată și a desvolta în direcțiune bună simțimintele ascunse în pieptul său. Succesul acestei lecturi, decă este bine alasă, e foarte sigur și desvîrșit; pentru-că ea nu are de a lupta cu alt dușman, decă cu negure, ce întunecă mintea și inima. Se învinge dușmanul acesta, — simțimintele bune cresc și se întăresc.

Prin cărți de felul acesta, decă sunt bine controlate, se ajută foarte mult formarea caracterelor tari între cele bune, pe cari nici lipsa extremă, nici prisosurile îmbuibate să nu le pôtă abate dela calea virtuții și a moralității.

Să lucrăm cu toții, fie-care după cele mai bune puteri ale sale, ca „Asociațiunea“ noastră să crească și să înflorească!

Cu acesta declar adunarea generală deschisă.

Puterile și China.

O depeșă din Petersburg anunță, sub totă reserva, că guvernul francez aderă la propunerea Rusiei, având de scop retragerea trupelor din Peking. Depeșă adaugă, că *Rusia și Franța sunt de acord* asupra unui punct și au trimis reprezentanților diplomației și comandanților lor din Peking ordinul, de a lua măsurile necesare pentru a părăsi Pekingul și a se duce la Tien-Cin, îndată-ce împrejurările le vor permite.

În același timp „Times“ află din Tokio, că și Japonia e înclinată a rechema pe ambasadorul său din Peking și trupele, decă situația geografică n'ar permite o acțiune militară imediată. În definitiv Japonia este gata să retragă trupele a căror prezență nu este absolut necesară în Peking, dăr crede, că e oportun de a menține ocuparea militară în timpul iernii.

Ambasadorul chinez la Washington a primit o depeșă dela *Li-Hung-Ciang* cu data de 27 August, în care îi face cunoscut edictul împărătesc, care-l provocă să meargă imediat la Peking și dimpreună cu principele *Cing* să inițieze negocierile de pace. *Li* adaugă, că în urma acestui edict cere protecțiunea puterilor cu ocazia călătoriei sale în Peking.

Li-Hung-Ciang a adresat un memoriu tronului chinez, cerând înapoierea Curții în Peking. În același timp a trimis un mesagiu viceregelui din Wutșang, în care-i spune, că n'ar fi greu să povățuască întorcerea Curții.

„Frankfurter Zeitung“ are o depeșă din New-York, după care guvernul american a îndrumat pe reprezentantul său din Peking să părăsască imediat acest oraș. Decă negocierile cu *Li-Hung-Ciang* promet bune rezultate, *trupele americane încă vor fi retrase* în curând. Este eschisă ori-ce participare mai departe a Americii în acțiunea ofensivă.

Reiese așa-dăr, că direct său indirect: Franca, America și Japonia sunt pe partea propunerii rusești.

Mohamedanii din Bosnia.

Acum câte-va zile „Budapesti Szemle“ publică un studiu sub titlul: *Situațiunea Mohamedanilor în Bosnia*, er ca răspuns la acesta un mohamedan din Travnik, a publicat er o broșură intitulată: *Kallay și Bosnia-Hertegovina*, în care se descrie starea Mohamedanilor din Bosnia în colorile cele mai negre.

Paternitatea studiului din „Szemle“ se atribue ministrului Kallay și toate comunicările dintr'ensul noua broșură le califică ca un conglomerat de denunțări tendențioase, critică foarte asupru pe ministru Kallay și-l face singur răspundător de starea lucrurilor din provinciile ocupate.

Broșura respectivă promite o luptă cu abnegațiune din partea Mohamedanilor, er ca scop al mișcării lor însemnă următoarele desiderate:

1. Autonomia bisericii mohamedane, pentru-că numai prin acosta ar pute ei introduce reformele dorite și în șoolă;
2. înocetarea catolisării forțate;
- 3) împedecarea propagandei croate;
4. respectarea obiceiurilor și tradițiunilor mohamedane.

Broșura desvolta lămurit toate dorințele și drepturile numitului popor și în prima lină pretinde, ca fondurile „Vakuf“ să fiă întrebuințate er în sensul testatorilor: pentru biserica și școala mohamedanilor, er nu pentru scopuri politice austriace și pentru propagandă catolică și croatică, prin care se tinde a depărta pe Mohamedanul din ce în ce mai mult de națiunea ungară.

Broșura termină dicend că a fost o greșală, că s'a întrebuințat contra Mohamedanilor o politică curat catolică, curat austriacă, oaci din această cauză Kallay va culege, ce a sămănat. El este geniul care vré binele, dăr face răul.

Autorul studiului din „Szemle“ va pleda, ori nu cauza austriacă, dăr broșura în oestiuone bijbăe de ofturi unguresci, că nu pot oroti sub aripele lor și pe mohamedani.

SCRIRILE ȚILEI.

— 31 August v.

Regele Carol al României va pleca în ziua de 3 Septembrie v. din Ragatz spre a merge la München, unde va asista la căsătoria Nepotului Său A. S. Principele de coronă Albert al Belgiei cu A. S. R. Principesa Elisabeta de Bavaria. Suveranii României se vor întoroc în țară la 21 Septembrie v.

Aniversarea luării Griviței. Cu prilejul aniversării luării Griviței în Bucuresci un Te-Deum a fost ofioat în biserica din Dealul Spirei și în prezența autorităților militare și civile. După cum a fost anunțat, parada militară, ce se făcea cu acest prilej, a fost suspendată.

Bancnotele de două-deci corone se vor pune în circulațiune la 20 l. c. Publicațiune în acest scop s'a făcut la 12 c. prin foile ofioale ale ministeriilor de finanțe din Viena și Budapesta. Formatul acestor note este mai mic decă al actualelor note de dece florini și sunt tipărite în roșu (Cum erau bună-ora bancnotele lui Kossuth. — Red.) er nu albastru. De remarcat mai este, că pe partea textului german, inscripțiunea valorii este tipărită în toate limbile din imperiul austriac, ceea-ce n'a fost până acuma pe notele de bancă său ale statului. Textul unguresc indică valoarea notei numai în limba maghiară.

Nouele tunuri. Ministeriul comun de rășboi a dat fiă cărui corp de armată câte două tunuri, cu scop de a face esperimente ou ele. Resultatul probelor trebuie să fiă raportat până la 1 Octomvrie. Cele mai multe corpuri vor face esperimentele pe marele teren de exercițiu din Lipova. După-ce ministeriul de rășboi va fi primit

opiunile diferitelor comande de corp, se va decide asupra sorții acestor tunuri.

Vindecarea prin hipnotism. Profesorul dela laboratoriu psihologic al Universității din Yale (America) George Cutten, provocă mare interes prin publicarea rezultatelor, ce au obținut toate încercările sale de a vindeca bețiia și fumatul peste măsură a țigărilor, prin hipnotism. Esperiențele sale le-a făcut la persoane din clasa mai săracă și susține, că din 30 casuri de bețiia și 20 victime a fumatului, i-a succed să-i vindece pe toți și la cei mai mulți vindecarea a fost absolută. Metoda vindecării consistă în aceea, că aduce pe pacient în stare de hipnotizare și apoi îi insuflă (sugerază) un disgust, o scărba morală de beutură său de fumat. În fiă-care din casurile sale, vindecarea a urmat treptat, însă sigur.

Un jude de cerc arestat. Se telegrafază din Odorheiu săcuesc, că *Leszay Andor*, care, înainte cam cu un an a fost numit jude de cerc lângă tribunalul din Odorheiu, acusat fiind pentru defraudări în sumă de mai multe mii florini, a fost din cauza acosta arestat. Despre *Leszay* se spune, că este urmașul unei distinse familii nobile săcuesci din Ardeal și stă în legătură de înrudire cu multe familii de magnați din Ardeal.

Arestări și condamnări de anarhiști. Din Roma se anunță, că persoanele arestate ca anarhiste în urma asasinatului Regelui Umberto, se ridică la cifra de două mii două sute. Afară de acestia au fost aruncați în închisore vre-o mie de indiviți, cari fără a fi anarhiști, au făcut apologia regicidului, ori s'au arătat fără ardore în reprobarea crimei. — Tot din Roma se anunță, că numai în timpul lunei August tribunalul din Ancona a judecat 132 de persoane bănuite ca anarhiste și a pronunțat condamnări, ridicându-se în total la 144 ani închisore și 163,000 lei amendă.

Șahul Persiei se va duce peste câte-va zile la Constantinopol pentru a face o *visită Sultaului*. La întorcere va merge și prin Bucuresci, unde va rămâne trei zile.

Mersul ciuemei. După ultimele șoiri sosite la ministeriul de esterne român dela legațiunea română din Londra, ciuma la Glasgow este aproape stinsă, grațiă măsurilor severe luate de serviciul sanitar engles. Cu toate acestea serviciul român sanitar menține toate dispozițiunile luate contra proveniențelor din Glasgow.

1. Efect sigur vindecător. Toți aceia, cari sufer de nemistuire său stomacul nu funcționază regulat ceea ce cauză constipație, durere de cap, lipsă de apetit său alte bole, pot conta la vindecare sigură prin folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz ale lui Moll*. Cutii originale a 2 cor. se pot căpeta Țilnic prin postă dela farmacistul *A. Moll* liferantul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provinciă să se ceară preparatul *A. Moll* provădut cu marca de contravenție și subscriere.

Din diecesa Aradului.

Șiria, 5 Septembrie 1900.

Vădend, că de timp mai îndelungat nu vi-s'a mai comunicat nimic despre mersul afacerilor din diecesa Aradului — imi permit a Vă pune în curent cu câteva din recentele „isprăvuri“ săvârșite sub noul sistem de omenii olicei ajunsți în fruntea diecesei.

Acest sistem înaugurat deja de un an și mai bine departe de a fi, după cum se trimbă din o anumită parte urbi et orbi, un sistem al dreptății și legalității, sistem al prosperării și înaintării tuturor eparchioșilor, este nu numai un sistem abusiv și arbitrar, ci și un sistem de căpătuală pentru cei-ce aparțin olicei.

Fiind-că ceea-ce afirm țin să și documentez, Vă voi relata de astă-dată numai despre 2 casuri:

S'a făcut în primăvara acestui an mare larmă cu numirea directorului dela școala superioară de fete din Arad — școlă înființată, în trecut fie dis, la inițiativa și cu puternicul sprijin al fostului episcop.

Ōmenii de bine se așteptau, ca acest post s'ar se ofera unui bărbat bine calificat, care s'ar fi în stare a conduce în mod demn această unioă școlă superioară de fete din diecesă.

Lumea se aștepta, că la îndeplinirea acestui post, Consistoriul va reflecta la harnicul și probatul profesor Teodor Ceonțea, la renumitul nostru pedagog Dr. Petru Pipos, s'au la destoinicul și calificatul profesor Ioan Petrovič.

D'ar nu! La nici unul din acești harnici profesori ai preparandiei noastre nu s'ar reflectat, fiind ei ōmeni cu vederi proprii, ōmeni, de cari nu ar fi putut dispune clica.

D'ar s'ar găsit și pentru acest post omul căutat de clică în persōna mediocrității Ioan Petranu, care lipsit de calificăția recerută unui profesor preparandial, din momentul venirii la putere a clicii lui Mangra a început face temenele acestei clici doritoare de a v'na suflete și conștiințe. — Acest om, care a trecut prin facultatea filosofică ca oănele prin apă, fără de a face cel mai mic examen, — după ce ca preot în comuna noastră în decurs de un an n'ar predicat nici-odată — tot prin temenele sub sistemul trecut, în contra voinții ferocitului Dr. George Popa, fost referent școlar, a isbutit s'ar devină profesor preparandial, ăr sub sistemul nou a ajuns încă și director la școlă superioară de fete, catichet la liceul din Arad, ba și un factor inevitabil al clicii, încât nu este comisiă din care s'ar nu facă parte.

Și dela ultimul dascăl de pe sate se cere ați calificățiunea prescrișă de lege. De ce ōre tocmai dela directorul școlii superioare de fete s'ar nu se pretindă măcar calificăția unui dascăl?

Astfel de ōmeni domin'ază ađi în diecesa noastră.

Alt cas și mai caracteristic: Incă înainte de trei ani a fost angajat ca profesor la cursul pregătitor de preparandiă, și ca profesor suplent în teologia talentatul tiner Dr. George Dragomir, care pe lângă un salariu de tot modest, prin frumōsele-i pregătiri și aptitudinile sale a făcut însemnate servicii seminarului nostru diecesan.

Și după un serviciu de 3 ani, când după praxa de până acuma d-l Dr. Dragomir se aștepta s'ar fi numit profesor ordinar definitiv — fiind la seminar 2 catedre vacante — se pomenește cu un noas consistorial de d-to 13/26 Iuliu Nr. 3945, subscris de Episcopul Rontăului, prin care „Kurz und bündig“ este absolvat dela postul de profesor.

Nici în Turcia nu se tract'ază mai barbar cu funcționarii de cum a tractat Consistoriul din Arad cu Dr. Dragomir!

Se vede însă, că părintele Mangra directorul de ađi al dieceei aradului prin s'arutarea primită dela fiul s'drobitoriului de naționalități, și prin multele scuse și m'at'ării făcute deja la mulți din fiii lui Itzig și Arpad s'ar molipsit de tot r'eu de apucăturile lor. Ba i-a și întrecut!

D'ar puterea bisericōscă procede în mod atât de volnic ca în diecesa Aradului, atunci în adev'ar putem esclama: Halal de un astfel de constituționalism!

Podgoreanul.

Jubileul episcopului Strossmayer.

Am amintit, că la 8 Septembrie s'ar serbat în Djacova jubileul episcopului croat Strossmayer. Fōia croată „Obzor“ descrie pe larg serbarea jubilară.

Serbările s'ar început în 7 l. c. prin salutarea omagială a clerului și poporațiunii din orașul de residență a episcopului. Nu mai puțin, decât 11 deputați au mers s'ar felicite pe Strossmayer, între cari o deputațiune a damelor, condusă de o domnișōră. S'era orașul f'u iluminat și a fost un conduct cu torțe.

În 8 Sept. s'ar oficiat cu mare asistență o liturgie festivă jubilară, după care jubilanul a ținut discursul festiv. — „Rare se d'ar cuiva s'ar fi episcop 50 de ani, d'ise între altele Strossmayer, istoria nu pomenește așa ceva la Croați. Am luat demnitatea de episcop în anii viforoși 1848/49. Cu trup

și suflet m'am alăturat la gloriosul și imortalul nostru ban Jellaci și cu sprijinul lui am ajuns la demnitatea acōsta. Ađi se împlinesc 50 de ani de când am fost consacrat întru episcop. Promit, că voi aduce și de aici înainte or'ce jertfă, pentru-ca odată s'ar împlinesc dorința națiunii croate.“ Aduce elogiul papei și declară, că de câte-ori i-s'ar făcut vre-o nedreptate, papa l'a ajutat și m'angăiat. La sfirșitul discursului arată că a suferit și pentru câte a fost făcut responsabil.

După liturgie, a primit diferitele delegațiuni. Polonii au fost conduși de Stoja-lovsky. La banchet s'ar ținut toaste cu aluziuni politice. Între alții a toastat și preotul slovac din Pazuva-vechiă, *Hurban Vladimir*. El a đis: „Aduc o salutare dela mica, d'ar mult suferitōrea națiune, dela Slovaci de sub Tatra. Națiunea noastră și-a uitat s'ar se bucură, đilele ei sunt triste, d'ar când sora ei mai fericită se bucură, și ea simte bucuria. Spre Djacova privesc ađi ochii soădați în lacrimi ai Slovacilor și prin lacrima suferinței străluce bucuria“.

Dintre Cehi *Riger* încă a trimis lui Strossmayer o căldurōsă scrisōre de felicitare.

Un interviu cu Sarafoff.

Correspondentul din Sofia al lui „Magyarország“ a avut în 9 Septembrie o convorbire cu faimosul șef de asasin și președinte al comitetului macedonean *Boriș Sarafoff*. La întrebările puse de điaristul maghiar, Sarafoff s'ar pronunțat mai întâiu asupra cestiunei macedonene, apoi asupra comitetului macedonean.

Din espunerile lui se vede, că Bulgarii consideră Macedonia deja de pe acum ca proprietate a lor și că liga bulgară revoluționară se crede deja așa de tare, ca s'ar și ia jos masca și, d'ar va fi de lipsă, s'ar se ia la trântă și cu guvernul bulgar. După părerea lui Sarafoff nici România, nici nimeni altul nu pōte împiedeca comitetul macedonean, de „a libera Macedonia de sub jugul turcesc“; că acel comitet nu aprobă asasinatul politic (?), d'ar, că nici nu este în stare de a-l împiedeca.

Privitor la conflictul româno-bulgar Sarafoff s'ar exprimat în mod fōrte obraznic. A đis, că „de când bărbății de stat români cred, că conform intereselor națiunii lor, trebuie s'ar tr'ască în strinsă amicitia cu guvernul lui Abdul Hamid, România a devenit terenul cel mai propriu pentru machinațiunile polițienesci ale Turciei și loc de întrunire al tuturor elementelor dubii, pe cari poliția din Constantinopol le trimite în Peninsula-balcanică pentru a îns'ardă pe revoluționarii macedoneni și armeni“. Spune, că acești „emisari“ țes comploturi și provōcă nenorociri și pustiiri acelor Macedoneni, cari caută muncă în România și apoi se reintorc acasă. Guvernul român ar fi cunoscut „ocupațiunea josnică a emisarilor turci“ etc.

D'ar în România — continuă șeful companiei ucigașilor — s'ar întâmplat at'entate, emisarii turci au fost făcuți imposibili đina 'namiada mare, în mod atât de temerar, încât politicienii s'ar îngrozit de ei. Se provōcă între alții la *Fitovski*, „care deși Bulgar de origine, a fost emisar turc“, apoi la *Mihăileanu*, care „în fōia sa „Peninsula Balcanică“ denunț pe compatrioții noștri guvernului otoman“. Vorbind de asasinatul Mihăileanu, arată, ce mare agitația a produs în ț'ară și „a surprins mai ales curagiul ucigașului și liniștea stoică, cu care și-a exprimat satisfacția asupra celor întâmplate“.

At'entatele acestea, — continuă Sarafoff, — au fost „opera ōmenilor căduți în desperare“. În urma atitudinii guvernului român, acei Macedoneni au luat hotărira din însă-și conștiința lor. Pe astfel de ōmeni istoria îi numește martiri, ăr conștiința poporului ărōi“. Se spală de crima, că comitetul a trimis pe acești „r'ebunători“ și protest'ază în contra acestei învinniri venite din București... Apoi sfirșesc astfel:

„Ori-ce s'ar întâmpla în oficiile de esterne ale Europei și ori-ce s'ar sorie în foile inspirate ale triplei alianțe, totul este un contra-curent macedonean. D'ar ar cuteza s'ar recurgă contra revoluționarilor macedoneni la măsurile, pe cari le reclamă România, asasinat'ele politice s'ar r'espândi în mod

epidemic. Comitetul macedonean ține încă mișcarea în cadrele legalității, d'ar d'ar vor continua brutalitatea polițienescă, d'ar poporul doritor de libertate va fi ținut și pe mai departe în desperare, atunci în r'endurile noastre se va produce o generală mișcare, vom rupe zăgăzurile, cu s'ar putem urma șopta inimii. Acesta este avertismentul nostru. Comitetul macedonean nu p'artinesce asasinat'ele politice, d'ar nule pōte opri. România vr'ē s'ar placă Sultanului. Vadă ea unde va ajunge cu acōsta... Comitetul vr'ē liberarea Macedoniei și o va ajunge, d'ar se pōte cu Bulgarii, d'ar nu se pōte, atunci și în contra lor“.

Or'ce comentariu e de prisos. Notăm însă, că correspondentul fōiei unguresc' n'are decât admirațiune pentru Sarafoff et. Comp. și își încheie raportul cu cuvintele: „Cred că d'ar cauza macedoneană are mulți ap'ărători de felul acesta, aurora libertății nu pōte s'ar întârđie mult acolo“.

Cine va đice, că acest evreo-maghiar nu e omul timpului?

Din Transvaal.

O telegramă din Pietermaritzburg dela 9 l. c. anunță, că Buri au nimicit podul căii ferate spre sud de Klippriver și au prins un tren engles.

Burii, cari au asediat *Ladybrandul* și-au stabilit lagărul într'un munte inaccesibil, între Magnatlingsneck și Wynburg. Trupa se compune din Buri din tōte districtele și se mărește pe fie care și cu Buri, cari au fost puși în libertate pe cuv'ent, că nu vor mai participa în luptă.

Lord Roberts și-a str'ămutat ărăși carterul s'eu general din Belfast la Pretoria.

Dela comitetul arangiator al festivităților din Abrud.

Abrud, Septembrie 1900.

Onorabilă Redacțiune! Comitetul, care a arangiat festivitățile cu ocaziunea adunării generale a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, ce și-a ținut ședințele în 22 și 23 Iulie a. c. la Abrud, își ține de datorință a presenta onor. public următorul rapōcinu:

1. Venitele concertului dat la 22 Iulie fac 895 cor. 20 fl.
 2. Venitele dela reprezentațiunea teatrală ținută la 23 Iulie fac, 325 cor.
 3. Contribuiri dela diferite corporațiuni în scopul arangierii festivităților, 360 corōne.
 4. Contribuiri dela diferite persōne din Abrud tot spre acel scop, 307 cor. 90 fl.
- Suma tuturor venitelor 1888 corōne 10 fleri.
- Cheltuelile avute reprezintă tot acōstă sumă.

În fine comitetul își exprimă și pe calea acōsta mulțumirile sale m'ăstrului de musică, d-lui profesor *George Dima* și diletanților, cari s'ar produs la concertul din 22 Iulie, precum și d'șōrelor *Virginia Gall*, *Valeria Pop* și *Adelina Piso*, apoi d-l *Vasilie Popovicu* și tuturor dōmelor, domnișōrelor și domnilor, cari prin participarea activă la concert și la reprezentațiunea teatrală din 23 Iulie au contribuit în mod însemnat la reușita splendidă a acelor festivități.

Din ședința comitetului, ținută la 1 Septembrie 1900.

Petru Popovicu, președinte, *Iosif Gomboș*, secretar.

Dare de s'ēmă și mulțamită publică.

Subscriși ca membrii comitetului arangiator al petrecerii cu joc ținută cu ocaziunea producțiunii teatrale din 28 August st. n. 1900 la Zlatna, în favorul ambelor biseric' române din loc —, cu tōtă stima ne simțim îndatorăți și pe calea publicității a ne exprima cea mai sinc'eră mulțamită și deosebita recunoștință prea stimatului public, care a participat la producțiune și petrecere, atât pentru sprijinul mo-

ral cât și material — pentru spiritul generos manifestat prin suprasolviri.

Suprasolviri au încurs dela următorii: *Lukács Lászlo* 10 cor., *Petru Paul* 7 cor. 50 b., *Venetschek M.* 3 cor., *Mály Sándor* 2 cor. 50 bani, *Adam Damian* 1 cor. 50 b., *M. Moldovan*, *Manner K.*, *I. V. Albini*, *P. Petringenar*, *G. Perian*, câte 1 cor., *Zaknogy A.*, *I. Pop* câte 2 cor., *Szabo M.*, *Földesy I.*, *Dr. I. Rece*, *N. Todea*, *N. Popovici*, *G. Presecan*, *E. Pecurar*, *G. Taffan*, *S. Todorescu*, *Marc Mariți*, *Novák I.*, *N. Todorescu*, *Otilia Giurca*, *Tr. Radu*, *Puskás I.*, *Fröthan I.*, *Lobstein A.*, *Stitz P.*, și *Sofia Macaveiu* câte 50 bani. Suma 44 cor., ăr s'era la casa au încurs ca taxe 173 cor., la olaltă 216 cor., din cari subtrag'ându-se speșele de 200 cor. 60 bani, computeate fiind și speșele decorării pavilionului, unde s'ar primit comitetul societății pentru crearea fondului de teatru român, cu ocaziunea petrecerii la adunarea din Abrud, ținută la 22 Iulie st. n. a. c. — rezultă suma de 15 cor. 40 b., venit curat, care s'ar administrat în părți egale biseric'elor române din Zlatna.

Zlatna, 5 Septembrie st. n. 1900.

Iuliu M. Montani Iuliu V. Albini
președinte cassar

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 12 Septembrie. „*Ros-sija*“ scriind despre conflictul româno-bulgar đice, că Bulgaria crede sosit timpul, de a se înc'era cu România și cu tōtă slăbiciunea ei deja de acum voesce s'ar întindă brațele spre Dobrogea. Principelui Ferdinand i-ar fi binevoit un r'eboiu pentru a-și cârpi popularitatea ce i-o submin'ază opoziția. Or'ce r'eboiu întreprins pe basă justă (!) ar fi în Bulgaria național și poporal.

Berlin, 12 Septembrie. Acum se cunōște atitudinea puterilor față cu propunerea de evacuare a Pekingului. Germania și Anglia au respins propunerea; Franca ader'ază. Statele-Unite și Japonia o primesc condiționat; Austro-Ungaria și Italia au declarat, că și-au pus trupele la dispoziția lui Walderssee.

Londra, 12 Septembrie. Din *Lourenzo-Marquez* se anunță, că *Krūger* s'ar reintors la Nedspruit, ăr *Steyn* are de gând a-se reintōrce în Oranje. Botha nisuesce a-se uni cu Dewett.

DIVERSE.

Cel mai vechiu jurnal din lume, se đice, că este fōia „*Kinpan*“ din Peking, care apare de mai mult de 1000 de ani fără întrerupere. Statistica cea mai recentă constată, că totalitatea esemplarelor de gazete, ce se tipăresc pe fie-care an în tōtă lumea, este de 12 milioane, ăr h'artia întrebuințată c'antăresce 15,625,200 maji.

Literatură.

Noțiuni de Economia Vitelor, prețioasă scriere economică a d-lui *I. St. Furtuna*, edițiunea a treia cu 137 ilustrațiuni și 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesc o bună gospodăria, încep'nd dela boi, cai, oi, capre, porci, măgari, și așa pe r'end până la cel din urmă pui de găină, g'ăsoă, curcă, rață, ba merge chiar până la ouă arăt'nd și acestea cum se păstr'ază, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscință de cauză și fōrte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România și e aprobat de ministeriul român al cultelor și instrucțiunii publice pentru școlile și pentru bibliotecile populare. Se pōte procura și dela Tipografia „*A. Mureșianu*“ cu 2 cor. (plus 10 bani porto.)

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Marșor*.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri istorice.

Memorii din 1849-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, G. Coșbuc. În istoria acesta ni-se arată oglinda viută a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatrănare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădută cu numeroase portrete și ilustrațiuni. Preț. 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Războiul pentru neatrănare, de George Coșbuc“, o carte nu numai cât se poate de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dăr tot-odată și cea mai eficientă între cărțile românești, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagini numai 50 cr. (porto 55 cr.)

„Istoria lumii, talmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a Drului Th. B. Weltar. Partea I și II, fiecarei parte câte cu 50 cr. (cu porto 55 cr.)

„Zarandul și munții apuseni ai Transilvaniei“, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și némul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Mureș spre miadă-și și valea Mureșului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apreată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Pintea Vităzul“, tradițiun, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Rețeganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat și la oște“. Acesta este ritul unei noue cărțițele, ce d-l Ioan Pop Rețeganul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesantă și eminentă conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Béthi Laszlo intitulat „Az olah nyelv és nemzet megalakulása“, ácrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura această, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.05
Renta de corone ung. 4%	90.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.30
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonuri rurale ungare 4%	90.25
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.35
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	116.70
Losuri din 1860.	132.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	650.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	666.50
Napoleondorf	19.31
Mărci imperiale	118.27
London vista.	242.10
Paris vista	96.25
Rente de corone austr. 4%	97.05
Note italiene	90.20

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Septembrie 1900.

Banota rom. Cump.	19.08	Vënd.	19.12
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleond'ori. Cump.	19.26	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusescei Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

anunț

despre case și locuri de vânzare.

Biserica română gr.-or. din Brașov-Cetate va pune la vânzare prin licitațiune verbală Marți în 5 (18) Septembrie la 9 ore a. m. în Cancelaria parochială Tergul Inului nr. 5, armătorele parcele, situate la o admirabilă pozițiune, pe livada de sub Promenada de sus a Brașovului, în Gróverí:

1. Gróverí, nr. 4, 801 □ m. casă de piatră cu 5 camere și grădină, cu prețul 5000 fl. în sus.
2. Tot aci, nr. 3, 855 □ m., casă de lemn cu 3 camere și grădină, cu prețul dela 2500 fl. în sus.
3. În Bârdigasse nr. 3 în dosul celor de sus, 628 □ m., casă de lemn și grădină, cu prețul dela 1500 fl. în sus.
4. Tot aci, nr. 4, 526 □ m., o grădină cu prețul dela 1300 fl. în sus.

Tóte aceste părțile fiind situate unele lângă altele pot forma și un complex unitar, foarte potrivit pentru vile.

Doritorii sunt rugați a se presenta în 5(18) Sept. a. c. dimpreună cu 5% din prețul cel va ofer.

1093,2—3.

Epitropia parochială.

INSTRUCTIE

în CUSUT, CROIT și DESEMNUL

a tot felul de țipare pentru

H A I N E de D A M E

se dá cu preț moderat.

Bravoș (Scheitl), Strada Capitanului nr. 19

O familie română caută o instructoare lângă o fetiță de 8 ani, pentru limba română și germană.

Deslașiri dá administrațiunea

„Gazetei Trans.“ 1082,1—3.

A VIS părinților, cari voesc a-și așeza copii la o familie bună, fiind prevăduți cu cost, cuartir și cu toate cele de lipsă. A se adresa în Tergul cailor nr. 22 parter.

CAFEA direct din Hamburg

4 3/4 Kilo garant.

Calitatea cea mai bună, liberă de porto, cu rambursă, séu trimiterea 1010.10—10. prețului:

Afrik. Mocca, perlbohn.	C. 7.70
Santos, extra fină	7.70
Salvador, ff. verde, cu tãrie	8.70
Ceylon, vëndă verde, extraf.	11.80
Goidjava, galbuie	11.20
Perikaffee, foarte fină	10.80
Arab Mocca, ff. arom.	13.20

Prețuri curente și tarifa vamală g. atis.

ETTLINGER & Co. Hamburg.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

Cele mai bune Pianuri și Pianinuri

din cel mai bun material, solid lucrate și cu gust adustate, c'un ton admirabil, durabile în acordare, avënd un al treilea pedal (registru de harpă specialitate) prin care se pot dobândi efecte dulci-delicate ale tonului, (de es. echoul),

liferază fabricanții de pianuri c. și reg. ai curții

Frații Stingl,

proprietarii celor mai mari fabrici de Pianuri în monarhia austro-ung., posesori de 33 de distincțiuni, două ordine etc.

Pentru fie-care instrument cumpărat dela această fabrică se dá o garanție de dece ani. Esempare alese se găsec și pot fi încercate la Domrul

IULIU JASCHIK, director de musică,
Strada Orfanilor nr. 6, etagiul I.

Nici un amator de piano și pianist să nu întârzie să vadă și să încerce aceste instrumente. 3—

V 46/3 szám

bvgrh. 1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezeannel közhírré teszi, hogy a hosszafalusi kir. járásbiróság 1898 évi V. 46/3 sz. végzése folytán Dr. Leményi Jenő ügyvéd által képviselt Negra Virgil felperes részére Dr. Leményi Pompil alperes ellen 1000 frt. — kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 569 frt. 60 kr-ra becsült ingóságokra a hosszafalusi kir. járásbiróság V. 46/3 1898. számú végzésével a további eljárás vagyis az árverés elrendeltéven annak az alap és felülfoglatatok követeléseire erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Hosszafaluban alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1900 évi Szeptember hó 24 ik napján délután 2 órája kitűzetik, a mikor biróilag lefoglalt többféle házi bútörök és szerelvények készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elitognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölőslégére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Cseer nátfalu, 1900. évi Szeptember hó 9-ik napján.

Veress Mihály,
kir. bir. végrehajtó.

Prafulile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscierena sa.

Prin efectul de leacire durabilă al Prafulilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicele la stomach și pãntece, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bête femeesci a luat acest medicament de casă o răspãndire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—

Falsificãțiile se vor urmãri pe cale judecãtorcesci.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alinã durerile de soldinã și reumatism și a altor urmãri de rēcãlã. Prețul unei sticle originale piumbate, Coróne 1.80.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea raționalã a pel-și, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucãți Cor. — 40 Cinci bucãți Coróne 1.80. Fie-care bucãtã de sapun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principalã prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. firmisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciã se efectueazã glnic prin rambursã postalã.

La deposite se se cereã anumit preparatele provădute cu iscãliturea și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

A V I S.

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se potã face și reinori și cand dela 1-ma și 15 a fii-carei luni.

Domnii abonați se binevoiescã a arãta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facã după stilul nou.

Domnii, ce se abonézã din nou se binevoiescã a scrie adresa lãmurit și se arate și posta ultimã. **Administraț. „Gaz. Trans.“**